

Domenico Zipoli (1688-1726)

Domenico Zipoli se narodil v Italském Pratu v roce 1688. Ve věku 25-ti let vstoupil do jezuitského řádu. O rok později se vylodil v Buenos Aires a vydal se do Córdoby (dnešní Argentina), kde v roce 1726, o osm a půl roku později, umírá během svých přípravných studií pro vstup do kněžského stavu.

V hudební tvorbě skladatele Zipoliho rozlišujeme dvě etapy: „evropskou“ a „americkou“. Druhou zmíněnou etapu charakterizuje osobitý fenomén: snaha barokního evropského skladatele přiblížit svou hudbu vkusu nových posluchačů a interpretů. Mnoho svých děl skládá Zipoli právě pro indiány jezuitských misí, jimž předává odkazy baroka. Neubírá na technické složitosti (indiáni, zvláště pak kmen guaraní se ukázali jako výteční interpreti), ale klade důraz na jednoduchost a přirozenost přednesu a rétoriky skladeb, dalek evropské složitosti jež nemá nic co do činění s podstatou bytí indiánů.

Zipoliho hudba, stejně jako hudba Martina Schmida a mnoha dalších, získala srdce svých posluchačů, kteří ji přijali za vlastní. Skutečnost, že i po vyhnání jezuitů v roce 1767 pokračovali obyvatelé regionu Chiquitos v prepisování jeho partitur až do XX. století je toho pádným důkazem. I v současné době je jeho hudba stále hrána ve staré jezuitské misii San Ignacio de Moxos v Bolívii.

Zipoli představuje most jež překlenul rozdíly dvou odlišných kultur, přinášejíc do vzdálených oblastí mnoho nejlepšího z evropské kultury, již přizpůsobil místnímu prostředí, které ji přijalo za svou vlastní. Vzpomeňme slavné jezuitské sbory a orchestry, pozoruhodné jezuitské malířství a sochařství vytvářené právě indiány. Vzpomeňme na hudební nástroje, jež dnes považujeme za součást folklóru ačkoliv je přivezli misionáři: housle, flétny, harfy....

Také dnes Zipoli a jeho hudba, evropská i americká vztyčí most. Vrací se do Evropy, aby nás obohatila a poskytla nám příležitost k tomu, aby naše solidarita přeekonala oceán. Dnes se můžeme připojit s pomocí jezuitské misii San José del Boquerón, jejímž obyvatelům se nedostává nezbytně nutných prostředků. Během 28 let misionář Otec Juan Carlos Constable SJ dosáhl mnoho v oblasti zdraví, vzdělání, pitné vody, výživy, životních podmínek a místního rozvoje. Stále však mnohé schází. Lidé z Boquerónu si zaslouží důstojný život.

Domenico Zipoli (1688-1726)

Domenico Zipoli nació en Prato (Italia) en 1688. Cuando tenía 25 años ingresa a la Orden de los jesuitas. Un año más tarde desembarca en Buenos Aires y se dirige a Córdoba (en la actual Argentina), donde muere ocho años y medio después, en 1726, mientras hacía sus estudios de preparación al sacerdocio.

En la obra musical de Zipoli se distinguen dos etapas, la “europea” y la “americana”. Esta última se caracteriza por un fenómeno peculiar: el esfuerzo del compositor europeo, barroco, por adaptar su música a los gustos del nuevo público y los nuevos intérpretes. Muchas de sus obras las compone especialmente para los indios de las misiones jesuíticas, a quienes entrega el tesoro del barroco. No disminuye las dificultades técnicas (los indios, especialmente los guaraníes, se habían revelado eximios ejecutantes), pero sí da una mayor sencillez, una mayor naturalidad al “discurso”, la “retórica” de las composiciones, lejos de la complejidad europea que nada tenía que ver con la forma de ser de los indios. La música de Zipoli, como la del también jesuita Martin Schmid y tantos otros, llegó al corazón de sus destinatarios, que la hicieron suya. Buena prueba de esto es que, después de la expulsión de los jesuitas en 1767, en la región de los Chiquitos se siguieron haciendo copias de sus partituras hasta principios del siglo XX. Aún hoy día la siguen tocando en San Ignacio de Moxos (Bolivia), antigua misión jesuita.

Zipoli fue parte de un puente que se tendió entre culturas muy distintas, llevando a aquellas regiones muchas de las mejores cosas europeas, adaptadas a su nuevo ámbito. Y allí las recibieron, las incorporaron. Pasaron a ser también “americanas”, “indias”. Pensemos en los famosos coros y orquestas de las misiones jesuíticas, o en el notable arte pictórico y escultórico llamado “Jesuítico”, realizado por indios. Pensemos en los instrumentos musicales que ahora se consideran folklóricos, pero que fueron llevados por los misioneros: violines, flautas, arpas...

También hoy Zipoli y su música, europeos y americanos, tienden un puente. Vuelven a Europa, a Praga, para enriquecernos y para darnos la oportunidad de que nuestra solidaridad cruce el océano. Hoy podemos acudir en ayuda de la misión jesuita de San José del Boquerón, cuyos pobladores carecen de las cosas más indispensables. A lo largo de 28 años,

su misionero, el P. Juan Carlos Constable S.J., ha logrado mucho en materia de salud, educación, agua potable, alimentación, vivienda, desarrollo. Pero es mucho más lo que se necesita. La gente de Boquerón merece una vida con dignidad.